

SPIS TREŚCI

OD AUTORA	5
WSTĘP – TRADYCJA KLASYCZNA	7
I. TUKIDYDES	13
Życie	13
Pisma	14
Wprowadzenie: Tło wojny peloponeskiej	15
Zagadnienia	21
Od stanu natury do cywilizacji	21
Rozkład moralny i upadek cywilizacji	23
Realizm polityczny	25
Realizm i idealizm w dialogu melijskim	28
Realizm Tukidydesa: między naiwnością a cynizmem	30
Związek między etyką i polityką	32
Znaczenie Tukidydesa	34
II. PLATON	37
Życie	37
Pisma	40
Wprowadzenie: Sofiści i idee platońskie	42
Zagadnienia	46
Co to jest sprawiedliwość?	46
Relatywizm etyczny sofistów	48
Najlepszy porządek społeczny	50
Krytyka demokracji	52
Rządy filozofów	54
Sprawiedliwość państwa doskonałego	56
Władza najlepszych i doskonałość duszy	58
Aktualność myśli Platona	60

III. ARYSTOTELES	63
Życie	63
Pisma	65
Wprowadzenie: Arystoteles, Aleksander i początki cywilizacji zachodniej	65
Zagadnienia	70
Co to jest polityka?	70
Czym jest szczęście?	73
Cnoty i przyjaźń w społeczeństwie	74
Wychowawcza rola prawa i elita moralna	77
Państwo jako wspólnota polityczna	79
Natura ludzka i natura państwa	80
Ustroje państwowe	83
Partie i sprawiedliwość rozdzielcza	86
Ustrój mieszany i klasa średnia	88
Jak uniknąć rewolucji?	90
Idealizm Arystotelesa	93
IV. CYCERON	95
Życie	95
Pisma	101
Wprowadzenie: Kryzys Republiki Rzymskiej	102
Zagadnienia	108
Natura ludzka i boskie pochodzenie człowieka	108
Kosmopolityzm i powinności wobec drugich	111
Uniwersalizm i prawo naturalne	113
Moralność międzynarodowa	116
Etyka konfliktu zbrojnego	119
Etyka hegemonii	121
Rzymski ustrój mieszany	124
Aktualność Cyncerona	127
V. ŚW. AUGUSTYN	129
Życie	129

Pisma	134
Wprowadzenie: Wiara i rozum	134
Zagadnienia	140
Pesymizm chrześcijański.....	140
Dwie miłości i dwa państwa.....	143
Rzeczpospolita chrześcijańska	147
Wojna i nieposłuszeństwo	150
Bałwochwalstwo w polityce	152
Państwo Boże a tradycja.....	155
VI. ŚW. TOMASZ Z AKWINU	157
Życie	157
Pisma	161
Wprowadzenie: Złoty wiek scholastyki	161
Zagadnienia	169
Hierarchia bytów i teoria społeczna.....	169
Władza, wolność, godność, solidarność	171
Własność prywatna i ubóstwo.....	174
Geneza, cele i ograniczenia władzy	176
Kościół i państwo	179
Monarchia i ustroj mieszany	182
Natura prawa.....	185
Prawo naturalne i społeczeństwo otwarte.....	189
Spuścizna św. Tomasza.....	192
VII. MACHIAVELLI.....	195
Życie	195
Pisma	199
Wprowadzenie: Blaski i cienie renesansu	200
Zagadnienia	209
Zmiana i polityka.....	209
Ludzkie dobro i zepsucie.....	211
Rządy księcia.....	216
Republika, demokracja i ekspansja	221

Polityka racji stanu	224
Krytyka tradycji moralnej	229
Machiavelli i makiawelizm	232
VIII. GROCIJUSZ	235
Życie	235
Pisma	240
Wprowadzenie: Wojna trzydziestoletnia	241
Zagadnienia	248
Argument przeciwko makiawelizmowi	248
<i>Ius ad bellum</i> oraz <i>ius in bello</i>	252
Uniwersalność społeczności międzynarodowej	257
Pokój i współpraca między państwami	260
Prawa człowieka i interwencja	262
Porządek grocjański	266
IX. HOBBS	269
Życie	269
Pisma	276
Wprowadzenie: Rewolucja naukowa	277
Zagadnienia	284
Mechaniczna koncepcja człowieka	284
Stan natury jako stan wojny	286
Umowa społeczna	289
Władza absolutna	292
Logika despotyzmu	295
Stosunki międzynarodowe jako stan wojny	299
Moderność Hobbesa	302
X. LOCKE	305
Życie	305
Pisma	309
Wprowadzenie: Tolerancja religijna w Anglii	310
Zagadnienia	317

Tolerancja i jej granice.....	317
Wolność i prawo	322
Stan natury i prawo naturalne	326
Teoria ograniczonego rządu.....	329
Własność i praca.....	332
Spółeczeństwo obywatelskie i państwo.....	337
Wolność, ekonomia, kolonie.....	340
Religia, etyka, handel	343
Liberalizm Locke'a.....	346
ZAKOŃCZENIE – FEDERALIŚCI I ROZŁAM	
MIĘDZY KLASYCZNOŚCIĄ A MODERNOŚCIĄ.....	349
BIBLIOGRAFIA	359
Przekłady polskie tekstów źródłowych oraz wybrane opracowania	359
Wybrane prace z zakresu filozofii politycznej	
i teorii stosunków międzynarodowych	365
INDEKS RZECZOWY.....	367
INDEKS OSÓB	373